

Hectarepremie hoger in het nieuwe GLB-akkoord

Eigen grond levert geld op

Eind juni heeft Europa een akkoord bereikt over een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Vooral grondgebonden sectoren profiteren hiervan, maar varkenshouders met eigen grond gaan er ook op vooruit.

Maandenlange discussies en overleggen hebben eind juni geleid tot een nieuw akkoord voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), voor de jaren 2015 tot 2020. Regeeringsleiders, landbouwministers, Europarlementleden en de Europese Commissie hebben besloten hoe de geldpot van het GLB – bijna 40 procent van het totale EU-budget – vanaf 2015 moet worden verdeeld over de landbouwers in Europa. Op 28 juni is die beslissing gevallen – maar er zullen maar weinig varkenshouders zijn geweest die er slapeloze nachten van hebben gehad. En dat is geen wonder; net als bij het huidige GLB merken de meeste varkenshouders weinig van de hervormingen. Behalve als ze ook landbouwgrond in bezit hebben.

Het meeste geld van het GLB zit namelijk in de eerste pijler: de directe toeslagen. Waar die toeslagen vroeger gerelateerd waren aan productie, zijn ze nu overwegend gebaseerd op de grond die een boer heeft. Deze ontwikkeling zet door in het nieuwe GLB; daar worden productie-gebaseerde toeslagen uit de eerste pijler helemaal afgeschaft en gaat alles per hectare. Voor zetmeelaardappeltelers en vleeskalverhouders, zo ongeveer de laatste sectoren in Nederland die nog een productietoeslag krijgen, betekent dat harde klappen. In zeven jaar wordt hun extra toeslag afgebouwd en in 2020 ontvangen zij ook niet meer dan een vaste toeslag per hectare. Die vaste toeslag gaat wel omhoog, naar tussen de 350 en 400 euro per hectare.

Hokdierhouders

Volgens Ida Terluin, onderzoekster bij het LEI, zijn het dus vooral de grondgebonden sectoren die van deze herverdeling van inkomsten profiteren. Intensieve sectoren als de varkenshouderij hebben over het algemeen genomen weinig grond. „Twee derde van de ‘hokdierenhouders’ – kippen- en varkenshouders samen – heeft minder dan 10 hectare

grond”, stelt Terluin. Toch ziet zij een lichte verhoging van de toeslagen voor de gemiddelde hokdierhouder; zijn inkomstenoeslag gaat met ongeveer 600 euro omhoog, van 2.500 naar 3.100 euro. „Die stijging komt doordat vooral varkenshouders toch wat eigen grond hebben”, vertelt Terluin. Hoeveel de gemiddelde varkenshouder erop vooruit gaat, weet ze echter niet. „In onze berekeningen hebben we varkenshouders en pluimveehouders samen genomen, en daarover de gemiddelde effecten berekend.” Maar varkenshouders met eigen grond kunnen dus een toename van hun directe inkomstenoeslag verwachten, die afhankelijk is van de grootte van hun areaal.

Pacht en grondprijzen

Varkenshouders met meer dan 10 hectare grond krijgen bovendien te maken met een ander besluit uit het GLB; de verplichte vergroening. Deze bedrijven, nog steeds een derde van de ‘hokdierenhouders’, moeten 5 procent daarvan inrichten als Ecologische Focus Gebieden (EFGs). Per 1 januari 2015 mag 5 procent van het areaal niet meer worden gebruikt voor landbouw, maar voor natuurdoeleinden. Zo niet, dan kan de boer een deel van zijn GLB-gelden verliezen. In 2017 wordt deze maatregel bovendien nog eens bekeken. Als dan blijkt dat 5 procent braakligging te weinig vergroeningseffect heeft, kan de Europese Commissie besluiten om het percentage naar 7 procent op te trekken.

De meeste varkenshouders worden niet direct geraakt door de maatregel. Zij gebruiken de grond zelf enkel om mest op af te zetten en verpachten die grond verder aan akkerbouwers. Maar indirect heeft deze EFG-maatregel toch wel effecten. De pacht die een boer voor zijn land krijgt is immers gerelateerd aan het rendement dat de pachter uit dat stuk land kan halen. Op het deel van het land dat braak

moet liggen, kan de pachter geen gewas verbouwen en dat kan gevolgen hebben voor het rendement van het gepachte gebied als geheel. En daarmee voor het bedrag dat een pachter wil betalen voor het gebruik van de grond.

Opbrengstdaling

Volgens Terluin valt het nog te bezien of de EFG-maatregel ook daadwerkelijk effect gaat hebben op het rendement van een stuk land. Volgens haar zit 5 procent braaklegging al dicht bij de huidige situatie in Nederland. „Maar dat zal niet voor elk areaal gelden”, stelt ze. „Sommige gebieden zitten daarboven en andere hebben minder braaklegging.” Toch vindt ze het kort door de bocht om te denken dat, zeg, een stuk grond waar 3 procent al een ecologisch focusgebied is, 2 procent minder opbrengst krijgt als dat percentage wordt opgetrokken naar 5 procent EFG. „In de regel zullen daar eerst de minder vruchtbare delen van het land voor worden gebruikt”, denkt Terluin. Dus als 2 procent van het bouwland verloren gaat aan EFG, zal de opbrengst van dat land met minder dan 2 procent dalen. Terluin verwacht wel dat de nieuwe GLB-regels een effect hebben op de grondprijzen. Net als de pacht is de grondprijs gerelateerd aan de opbrengsten van die grond. En die opbrengsten stijgen wanneer de grondgebonden GLB-toeslag stijgt. Die toeslag gaat immers naar de eigenaar van de grond en vormt daarmee dus een deel van de opbrengst van de grond. Op termijn slaat de hectaretoeslag dus neer in de grondprijzen. Daarmee wordt grond die wordt gebruikt voor landbouw trouwens een fractie meer waard in vergelijking met grond die voor andere doeleinden wordt gebruikt; de hectaretoeslag wordt tenslotte alleen uitbetaald aan landbouwgrond. ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Extra steun jonge boeren

Een regeling voor jonge boeren was een belangrijk discussiepunt tijdens de onderhandelingen over het GLB. Op nationaal en internationaal niveau hebben verenigingen van jonge boeren hard gelobbyd om een goede regeling te krijgen. Zo heeft NAJK-voorzitter John Hilhorst hard gewerkt om staatssecretaris Dijkema te overtuigen dat jonge boeren prioriteit verdienen in het nieuwe GLB. En met succes. Het nieuwe GLB verplicht EU-landen om jonge boeren expliciet te ondersteunen. Het NAJK is hier verheugd over. „In een persbericht liet de organisatie voor jonge boeren weten dat hun achterban de winnaar is bij het nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid. „Eindelijk kiest Europa om een grote stap voorwaarts te zetten”, stelde de vereniging. „Een verplichte ondersteuning van jonge boeren draagt bij aan innovatie en bedrijfsopname door ambitieuze jonge boeren.” Maar voor jonge varkens-

houders hebben de inspanningen van het NAJK maar tot weinig resultaat geleid. De verplichte ondersteuning gaat namelijk weer via de hectaretoeslag; jonge boeren tot veertig jaar ontvangen de eerste vijf jaar 25 procent extra op de hectarebetaling. Net als met de normale gelden uit de eerste pijler gaat ook het grootste deel van deze toeslag dus naar de grondgebonden bedrijven en grondgebonden jonge boeren.

Annet van den Akker, portefeuillehouder Intensief bij het Dagelijks Bestuur van het NAJK, vindt desondanks niet dat jonge varkenshouders daarmee buiten de boot vallen. „Het is nog te vroeg om iets te zeggen over de gevolgen van het nieuwe GLB voor varkenshouders”, stelt ze. „Het GLB-akkoord heeft alleen de randvoorwaarden gesteld; elke lidstaat moet die zelf verder invullen.”